Szkoła Podstawowa nr 9
im. Świętej Jadwigi Królowej
w Białej Podlaskiej

Organizatorzy: mgr Grzegorz Chwalczuk
mgr Magdalena Kawka

STANY ZJEDNOCZONE

Ogólne Informacje

Stany Zjednoczone to państwo w Ameryce Północnej, nad oceanami:

- Spokojnym (od zachodu)
- Atlantyckim (od wschodu)
- Arktycznym (od północy)

Ogólne Informacje

- **Powierzchnia**: **9 373 967 km2**
- **Ludność**: **320 713 000 mln** (dane z 2015r.)
- **Stolica**: Waszyngton D.C.
- **Jednostka Monetarna**: **USD** - Dolar Amerykański
- **Religia dominująca :** protestantyzm (52%)

  katolicyzm (24%)
- **Średnia Temperatura**: Latem - 25°C, Zimą - 0°C

Ogólne Informacje

- **Konstytucja :** *Konstytucja Stanów Zjednoczonych*
- **Język urzędowy :** brak języka urzędowego na poziomie federalnym
- **Język używany :** *amerykański angielski*, hiszpański
- **Ustrój polityczny :** republika prezydencka
- **Typ państwa :** federacja

Waluta

Dolar amerykański (United States Dollar) - oficjalna waluta w Stanach Zjednoczonych, używana także w innych krajach świata. Skrót to **USD**. Dolar często zapisywany jest jako symbol $. 1 dolar dzieli się na 100 centów. Prosimy przypomnieć którzy prezydenci widnieją na Poszczególnych banknotach.

Hymn

The Star-Spangled Banner (ang. ***Gwieździsty Sztandar***) – hymn państwowy Stanów Zjednoczonych.

Tekst do melodii **Johna Stafforda Smitha** z 1780 roku napisał **Francis Scott Key**. Hymn obowiązuje od 1931r.

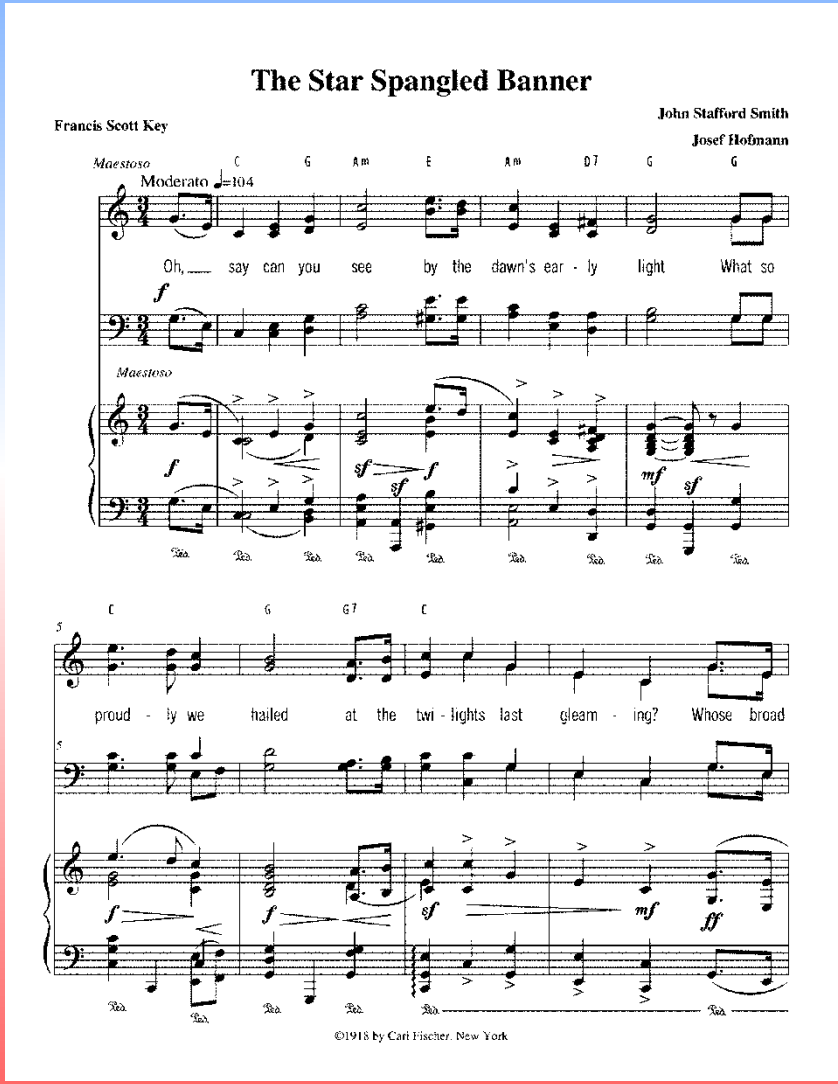

Ogólne Informacje

Stany Zjednoczone Ameryki (skrót: **the USA** czyli **the United States of America**)- są **czwartym** pod względem wielkości krajem na świecie. Rozciągają się ze wschodu na zachód, między Oceanem Atlantyckim a Oceanem Spokojnym, obejmując aż **8 stref czasowych**.

Ogólne Informacje

Kraj podzielony jest na **50 stanów**, w tym dwa nie przyległe do głównej części państwa **Alaska** – arktyczny półwysep graniczący od wschodu z **Kanadą** oraz **Hawaje**, archipelag gorących wysp na **Oceanie Spokojnym**. Graniczy z **Kanadą** od północy i **Meksykiem** od południa.

RUSSIA
Prudhoe Bay
Beaufort Sea
Yukon
Mount McKinley
Anchorage
CANADA
Greenland (DEN.)
ALEUTIAN ISLANDS
Dixon Entrance
Strait of Juan De Fuca
ROCKY MOUNTAINS
Seattle
Great Lakes
Missouri
Ohio
Mississippi
Detroit
Chicago
Boston
New York
Philadelphia
WASHINGTON, D.C.
NORTH PACIFIC OCEAN
Denver
San Francisco
Death Valley
Oklahoma City
Indianapolis
Memphis
Los Angeles
Phoenix
Dallas
San Diego
New Orleans
Jacksonville
Houston
San Antonio
NORTH ATLANTIC OCEAN
HAWAIIAN ISLANDS (U.S.)
Miami
Gulf of Mexico
MEXICO
BAH.
CUBA
DOM. REP.
Puerto Rico (U.S.)
JAM.
HAITI
Honolulu
0 500 1000 km
0 500 1000 mi

Ogólne Informacje

W skład USA wchodzą również terytoria zależne:

Wyspy Dziewicze (Ameryka Środkowa), **Guam**, **Midway**, **Samoa Amerykańskie i Wake** (Oceania), oraz terytoria stowarzyszone: **Portoryko, Federacja Mikronezji, Wyspy Marshalla, Mariany Północne**.

Ogólne Informacje

Stolicą Stanów Zjednoczonych jest **Washington D. C.** (Skrót D. C. oznacza **District of Columbia**). **Najmniejszy** z 50 stanów w USA to **Rhode Island** (na zdjęciu), największy – to **Alaska**, którą Amerykanie odkupili od **Rosjan**. Traktat został podpisany w nocy 29/30 marca **1867**. Transakcję wartą **7,2 mln dolarów** zawarł w imieniu USA William Seward.

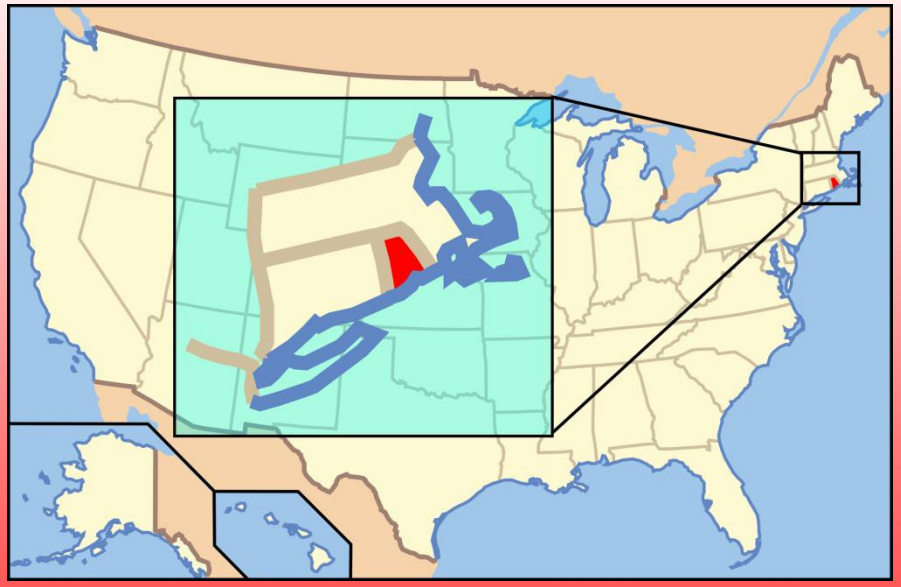

Washington
Oregon
California
Nevada
Idaho
Montana
Wyoming
Utah
Arizona
Colorado
New Mexico
North Dakota
South Dakota
Nebraska
Kansas
Oklahoma
Texas
Minnesota
Iowa
Missouri
Arkansas
Louisiana
Wisconsin
Illinois
Michigan
Indiana
Ohio
Kentucky
Tennessee
Mississippi
Alabama
Georgia
Florida
South Carolina
North Carolina
Virginia
West Virginia
Pennsylvania
New York
Maine
New Hampshire
Vermont
Massachusetts
Rhode Island
Connecticut
New Jersey
Delaware
Maryland
Washington, D.C.
Alaska
Hawaii

Geografia

Na zachodzie i wschodzie kraju ciągną się dwa łańcuchy górskie. Na wschodzie są to niskie, o łagodnych, zalesionych stokach - **Appalachy**, na zachodzie natomiast wysokie, osiągające często ponad 4000 m **Góry Skaliste**. Między tymi dwoma pasmami gór rozciągają się rozległe równiny. Obszar obejmujący ich północnozachodnią część nazwany jest **Środkowym Zachodem.**

Geografia

Na północy tego regionu (Środkowy Zachód) zdarzają się susze. Większość jednak stanowią żyzne tereny nawadniane przez wielkie rzeki: **Missisipi (3768** km długości), **Missouri (3544** km) – dwie najdłuższe rzeki w Stanach Zjednoczonych - oraz Ohio (1575 km). Rzeki te wraz z leżącymi na północnym-wschodzie **Wielkimi Jeziorami** tworzą wielki system wodny.

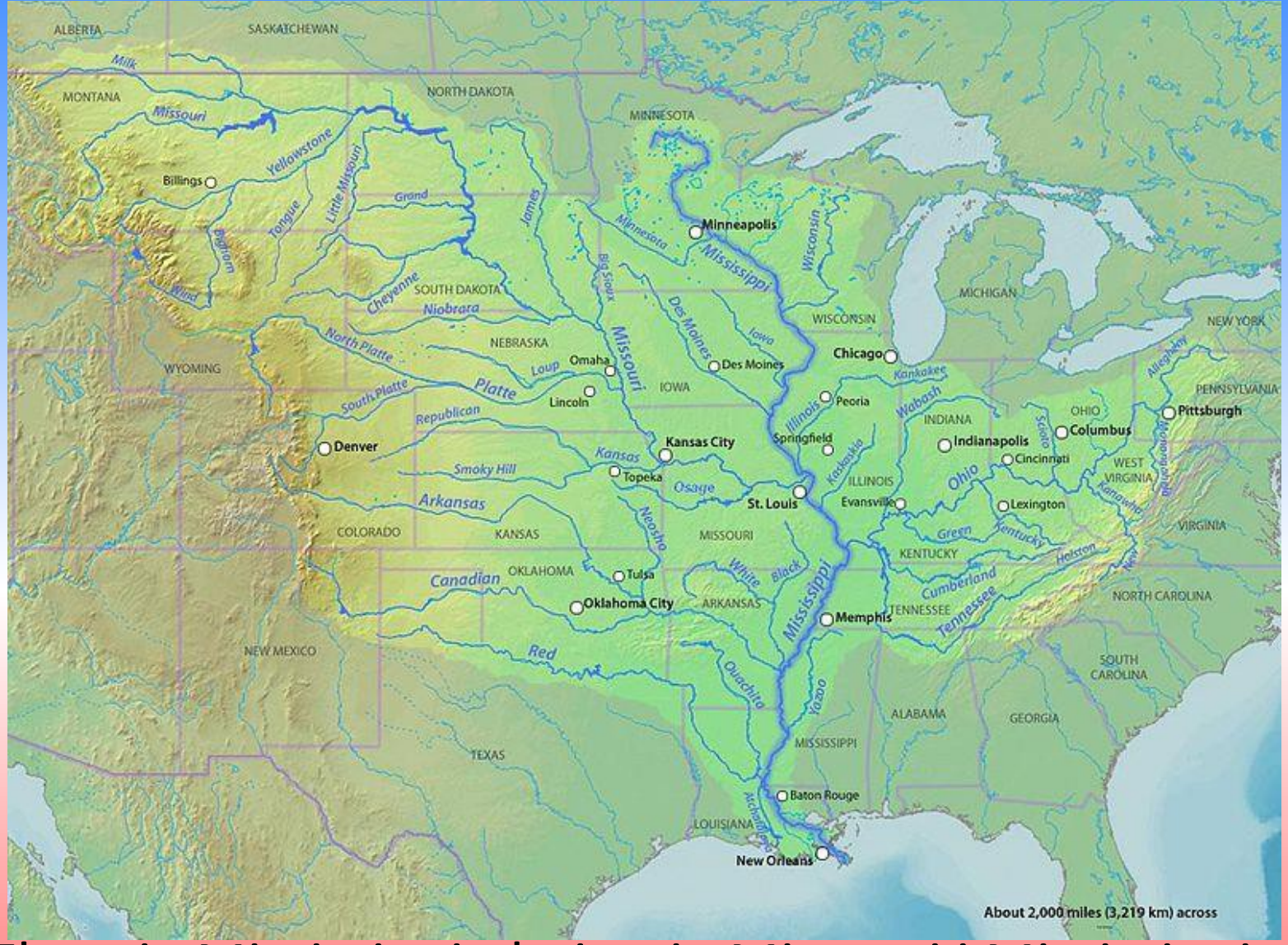

Zlewnia Mississippi obejmuje Missouri i Mississippi a także 18 innych rzek. Mississippi zaznaczona jest kolorem granatowym.

Geografia

Wielkie Jeziora – system pięciu jezior pochodzenia tektoniczno – polodowcowego w Ameryce Północnej, na pograniczu Kanady i Stanów Zjednoczonych. W skład systemu wchodzą następujące jeziora:

- **Górne**, powierzchnia lustra wody 82 101 km²,
- **Huron**, 59 610 km²,
- **Michigan**, 57 800 km²,
- **Erie**, 25 700 km²,
- **Ontario**, 18 960 km2.

Klimat

Na Środkowym Zachodzie zdarzają się powodzie i trąby powietrzne, zwane jako **tornada**.

We wszystkich stanach **południowych** występują gorące lata i łagodne, a nawet ciepłe zimy. Na południowym wchodzie (głównie w stanie Floryda) panuje **klimat podzwrotnikowy**, wilgotny, a wybrzeże nawiedzają częste **huragany**.

Bardzo mało opadów otrzymują natomiast obszary p**ołudniowo-zachodnie**, gdzie rozciągają się rozległe **pustynie**.

Hawaje, położone daleko na Oceanie Spokojnym, odznaczają się gorącym i wilgotnym klimatem bez wyraźnie zaznaczonych pór roku.

Klimat

Klimat USA jest w większości kraju **umiarkowany** jednak; **tropikalny** na Hawajach i Florydzie, **arktyczny** na Alasce, **półsuchy** na Wielkich Wyżynach na północ od Missisipi oraz **suchy** na południowym zachodzie (Arizona, Teksas, Nevada, Utah).

Stany Zjednoczone, które zamieszkuje **5%** ludności świata są odpowiedzialne również aż za **25%** światowej emisji dwutlenku węgla wywołującego **efekt cieplarniany**.

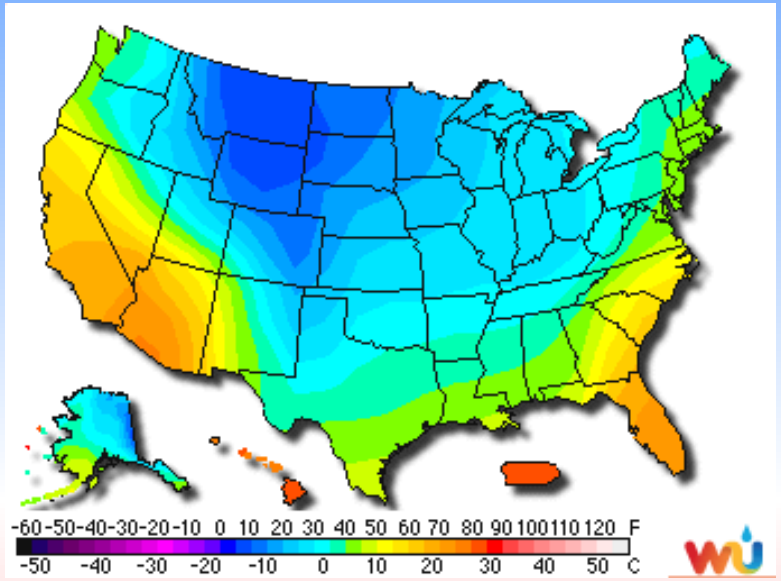

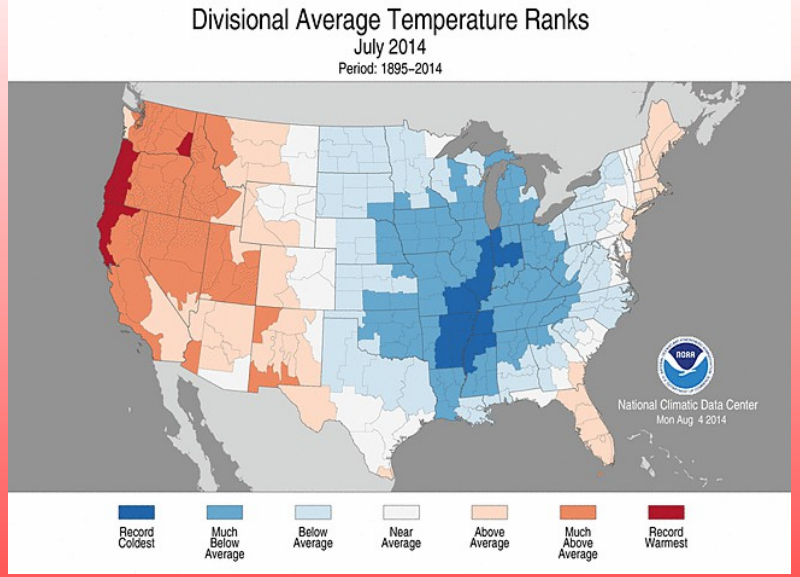

Geografia

Na terytorium USA można wyróżnić **4 krainy geograficzne** o południkowym układzie:

1) młode góry fałdowe (**Kordyliery**) z licznymi pasmami, m.in.: **Góry Nadbrzeżne, Góry Kaskadowe** (wulkan **Rainier**, **4392** m n.p.m.), **Sierra Nevada** (Whitney, 4418 m n.p.m.), **Góry Skaliste (Elbert**, 4399 m n.p.m.), oraz na Alasce **Góry Alaska** z najwyższym szczytem Ameryki Północnej **McKinley (6194 m n.p.m.)**. Masywy górskie rozdzielone są tektonicznymi kotlinami, z których największe to: **Wyżyna Kolumbii, Wielka Kotlina z Doliną Śmierci** - najniżej położoną (**86 m p.p.m**.) i najgorętszą częścią kraju (o temperaturze przekraczającej 50°C), **Wyżyna Kolorado i Dolina Kalifornijska**, stanowiące obszar aktywny sejsmicznie, z częstymi trzęsieniami ziemi.

Geografia

2)**Wielkie Równiny (Wielkie Równiny Prerii**), mające charakter płaskowyżu o wysokości 500-1500 m n.p.m.

3)**Równiny Centralne (Niziny Wewnętrzne**), poprzecinane licznymi dolinami rzeki Missisipi i jej dopływów (m.in.: Missouri, Ohio, Tennessee, Arkansas).

4)**Appalachy – stare góry** z najwyższym szczytem **Mitchell (2037 m n.p.m.)**, pocięte szerokimi dolinami

i zapadliskami.

Symbole

Flaga

Flaga Stanów Zjednoczonych Ameryki jest jednym z symboli państwowych Stanów Zjednoczonych Ameryki. Flaga USA jest potocznie zwana **Stars and Stripes** (Gwiazdy i pasy)

Flaga USA symbolizuje wolność i prawa zagwarantowane w konstytucji, wolność jednostki, po raz pierwszy ukonstytuowaną w **Deklaracji Niepodległości**.

W opisie flagi zaznaczono symbolikę każdego koloru: biały – czystość i niewinność, czerwony – męstwo i niezłomność, niebieski – czujność i sprawiedliwość. Flaga składa się z **13** równej wysokości poziomych pasów, na przemian czerwonych i białych (czerwony na początku i końcu). W lewym górnym rogu flagi znajduje się niebieski kanton z **pięćdziesięcioma pięcioramiennymi** białymi gwiazdami. **50 gwiazd** symbolizuje **50 stanów** amerykańskich, zaś **13 pasów** – **13 pierwotnych kolonii**.

Deklaracja Niepodległości

Oficjalna data utworzenia Stanów Zjednoczonych to **4 lipca 1776**. Dlatego co roku 4 lipca jest obchodzony jako **Święto Niepodległości**. Wtedy to USA stały się **niezależne** od Wielkiej Brytanii podpisując **Deklarację Niepodległości** czyli akt prawny uzasadniający prawo **Trzynastu Kolonii Amerykańskich** do wolności i niezależności od króla Wielkiej Brytanii. Jej autorami byli **Thomas Jefferson, John Adams i Benjamin Franklin** (zostali nazwani przez kolonistów "ojcami założycielami"). Podpisana w Filadelfii.

Dzień Niepodległości

W **Dzień Niepodległości (Independence Day)** odbywają się liczne atrakcje. Są to między innymi koncerty, parady i festyny. Tradycją są również przemówienia o tematyce patriotycznej wygłaszane przez władze państwa. **Wieczorem** w ten dzień odbywają się pokazy sztucznych ogni. Oficjalnie **4 lipiec jest dniem wolnym od pracy.**

Statuła Wolności

Statuła Wolności (The Statue of Liberty) posąg mierzący wraz z cokołem **93 metry** wysokości, znajdujący się na **Wyspie Wolności** w **Nowym Jorku u ujścia rzeki Hudson**. Stanowi on symbol wolności Nowego Jorku i Stanów Zjednoczonych. Wzniesiony został w latach 1884–1886.

Statuła Wolności

Ten imponujący posąg był darem rządu **francuskiego** dla USA w stulecie uchwalenia Deklaracji Niepodległości. Uroczyste odsłonięcie miało miejsce w 1886 roku, a dokonał go prezydent **Grover Cleveland**. Statua Wolności to narodowy pomnik USA. Jest on wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO od **1984 roku.**

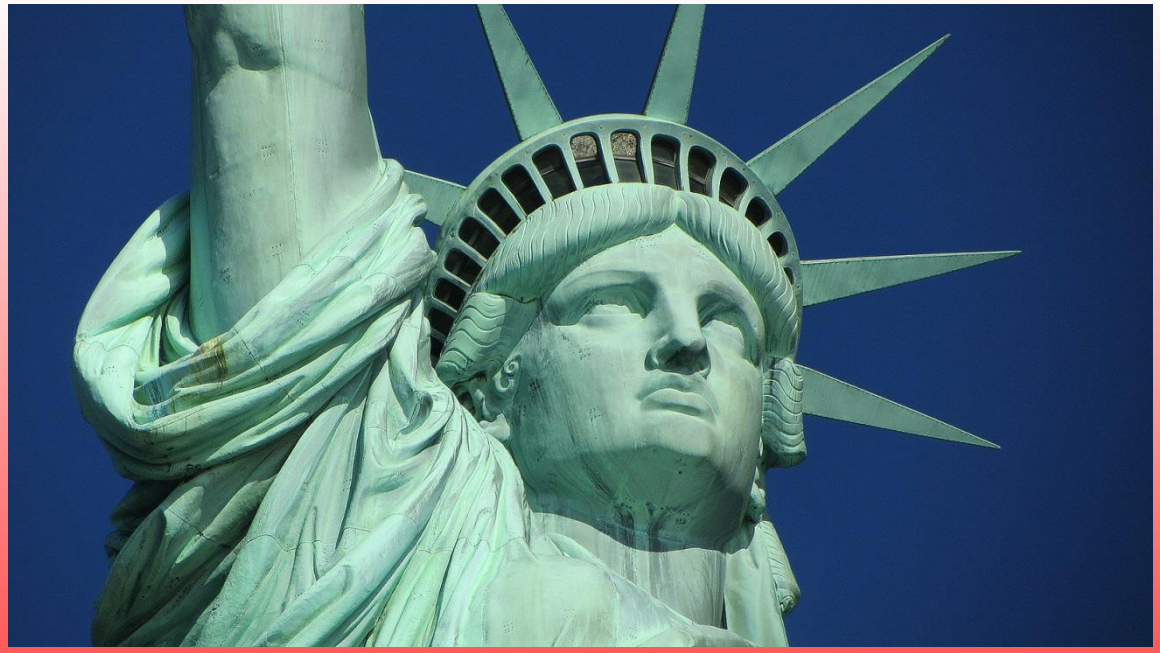

Wielka Pieczęć Stanów Zjednoczonych

Wielka Pieczęć Stanów Zjednoczonych (*Great Seal of the United States)* Po raz pierwszy została użyta w 1782 roku. Stosuje się ją do potwierdzania autentyczności dokumentów wydawanych przez władze Stanów Zjednoczonych. **Awers pieczęci**, (zdjęcie) przedstawiający **bielika amerykańskiego z rozpostartymi skrzydłami**, jest używany nieoficjalnie jako herb USA.

Wielka Pieczęć Stanów Zjednoczonych

Rewers (zdjęcie) natomiast przedstawia niedokończoną piramidę, na szczycie której widnieje tzw. **Oko Opatrzności**.

Od 1935 obie strony wielkiej pieczęci znajdują się na **odwrocie banknotu jednodolarowego.**

Wuj Sam

Wuj Sam (ang. **Uncle Sam**) narodowa personifikacja Stanów Zjednoczonych, której początki sięgają wojny brytyjsko – amerykańskiej w 1812 roku. *Wujek Sam* przedstawiony jest najczęściej jako srogi, starszy mężczyzna z siwymi włosami i bródką. Zwykle ma na sobie ubranie, które zawiera elementy i barwy znajdujące się na **fladze Stanów Zjednoczonych.**

Wuj Sam

Wizerunek ***Wuja Sama*** w obecnej formie utrwalił się po wojnie secesyjnej. Stworzony jako karykatura prezydenta **Abrahama Lincolna** i zamieszczony w czasopiśmie ***Punch*** zyskał popularność, będąc następnie wykorzystywanym w wielu reklamach.

Polityka

Barack Hussein Obama II
ur. 4.08.1961 amerykański polityk **Partii Demokratycznej**;

44 Prezydent Stanów Zjednoczonych, zwycięzca wyborów prezydenckich

w 2008 i w 2012.

Partie polityczne Stanów Zjednoczonych - w USA istnieje de facto **system dwupartyjny**, który utworzył monopol władzy. Pozostałe partie odgrywają rolę **marginalną**, są pozaparlamentarne i bez możliwości wejścia do parlamentu. Ugrupowaniami, które zdominowały od dekad politykę są: **Partia Republikańska -** konserwatywna, prawicowa (symbol po lewej) **i Partia Demokratyczna** centrolewicowa – (symbol po prawej - nieoficjalny). Pełnią głównie rolę komitetów wyborczych.

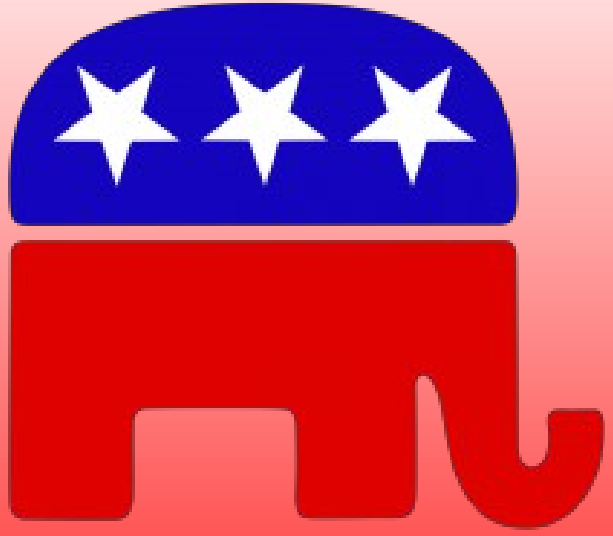

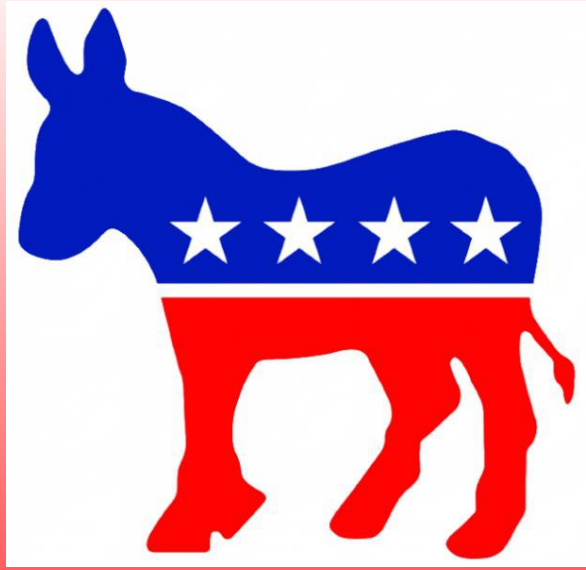

Armia

Siły zbrojne Stanów Zjednoczonych są najsilniejszą, najnowocześniejszą i najdroższą armią świata przy czym Stany Zjednoczone wydają na armię ponad 4% swojego PKB poprzez budżet, podczas gdy na przykład Niemcy 1,5%. Wojska są rozlokowane na całym świecie. Według obecnie obowiązującej doktryny, Stany Zjednoczone muszą być w stanie prowadzić dwie wojny jednocześnie w różnych miejscach świata.

Armia

Amerykańskie siły zbrojne składają się z **Wojsk Lądowych** (United States Army około 500 tys. żołnierzy), **Sił Powietrznych** (United States Air Force około 370 tys. żołnierzy), **Marynarki Wojennej** (United States Navy, około 370 tys. żołnierzy) i **Korpusu Piechoty Morskiej** (United States Marine Corps około 172 tys. żołnierzy). **Straż Wybrzeża** (United States Coast Guard około 39 tys. mężczyzn) jest jednostką o celach cywilnych i ma ograniczone uprawnienia. Jest jednak zaliczana do sił zbrojnych USA.

Miejsca i miasta

Miejsca i miasta

Największe miasta USA

- Nowy Jork 8,2 mln
- Los Angeles 3.9 mln
- Chicago 3,0 mln
- Houston 2.0 mln
- Filadelfia 1,55 mln
- Phoenix 1,4 mln
- San Diego 1,3 mln
- San Antonio 1,25 mln
- Dallas 1,2 mln

Stolica – Washington D.C.

Siedziba **Białego Domu i Kapitolu**, miejsce obrad kongresu i spotkań polityków z całego świata – to tu, pod czujnym okiem **Pentagonu**, znajduje się główny ośrodek polityczny kraju. Washington DC, stolica USA.

Zgodnie z **konstytucją Stanów Zjednoczonych**, siedziba rządu USA nie może podlegać władzom stanowym ani być części żadnego stanu. Aby siedziba władz Stanów Zjednoczonych mogła pozostać w pełni **niezależna** i dbać o swoje bezpieczeństwo bez udziału policji stanowej, utworzono **District of Columbia (Obwód Kolumbia),** a w jego obrębie – miasto Washington.

Stolica – Washington D.C.

Kapitol znajduje się na Kapitolińskim Wzgórzu. Jest to **siedziba parlamentu amerykańskiego**, miejsce obrad rządu, mieści również kino wyświetlające filmy patriotyczne, galerie goszczące liczne wystawy, hale pełne pomników historycznych osobistości (w tym również Indian) oraz podziemny pasaż prowadzący do wspaniałego budynku Biblioteki Kongresu.

Stolica – Washington D.C.

Oficjalna siedziba i miejsce pracy prezydenta **Stanów Zjednoczonych** – **Biały Dom** ma już ponad 200-letnią historię. Budowa tego obiektu zapoczątkowana projektem imigranta z **Irlandii** Jamesa Hobana rozpoczęła się w 1792 roku, natomiast uroczyste oddanie miało miejsce osiem lat później, w roku 1800. Pierwszym mieszkańcem pałacu był John Adams – ówczesny prezydent **Stanów Zjednoczonych**. Natomiast za każdym razem, gdy głowa państwa się zmieniała, następowały również zmiany wewnątrz budynku (głównie chodziło o wystrój). Jedynie prezydent **Truman** zdecydował się na poważniejsze zmiany i przebudował praktycznie całe wnętrze, pozostawiając bez zmian tylko trzecie piętro pałacu.

Stolica – Washington D.C.

The White House – Biały Dom

Stolica – Washington D.C.

Jedną z najciekawszych i najpopularniejszych atrakcji turystycznych **Waszyngtonu** jest Instytut-muzeum naukowo-badawcze. Cały kompleks to kilka muzeów przedstawiających dzieła i okazy z różnych dziedzin życia. Całość stanowi największe na świecie centrum edukacyjno-badawcze. Instytut powstał na podstawie testamentu Anglika – naukowca **Jamesa Smithsona** i miało to miejsce w 1846 roku. Wnętrza muzeów to najpiękniejsze dzieła architektury i sztuki związane ze **Stanami Zjednoczonymi** i niejako będące ich najwspanialszymi zbiorami narodowymi.

Stolica – Washington D.C.

Instytut Smithsona

Stolica – Washington D.C.

Park Narodowy National Mall - Miejsce to należy do najliczniej i najchętniej odwiedzanych w **Waszyngtonie.** Park powstał w XX wieku i do tej pory był świadkiem wielu ważnych i doniosłych wydarzeń związanych z państwem amerykańskim. Najgłośniejszymi były demonstracje przeciwko rasizmowi w latach 1963 i 1965. Teren parku zajmuje ogromny obszar począwszy od Kapitolu aż do rzeki **Potomac** i rozciąga się na dwie mile długości. Oczywiście najbardziej znaną budowlą w tej okolicy jest rezydencja prezydenta **Stanów Zjednoczonych**. Można tu podziwiać monumentalny pomnik **Jerzego Waszyngtona**, czyli pierwszego prezydenta **USA**, jest to marmurowy obelisk wznoszący się na wysokość 169 metrów.

Stolica – Washington D.C.

National Mall

Stolica – Washington D.C.

Lincoln Memorial

Miejsca i miasta

Nowy Jork **-** jest najsłynniejszym i najbardziej zaludnionym miastem USA. Znany niegdyś jako **New Amsterdam**. Potoczna nazwa to **Big Apple**. Manhattan to wyspa stanowiąca centrum finansowe i kulturalne Nowego Jorku, Stanów Zjednoczonych a także świata.

Miejsca i miasta

Empire State Building w Nowym Jorku został wybudowany na miejscu dawnego **Waldorf Astoria Hotel**, na piątej alei przy 34 ulicy. Był najwyższym budynkiem świata przez ponad 40 lat. W roku 1973 wyprzedził go World Trace Center, który także stanął w Nowym Yorku. Budynek ma 102 piętra, które wznoszą się na wysokość 381 m. Całkowita wysokość wraz z wieżą telewizyjną wynosi 449 m. Więcej informacji na http://nowyjork.lovetotravel.pl/muzeum_figur_woskowych_madame_tussaud

Miejsca i miasta

Wystawa figur woskowych **Madame Tussaud w Nowym Jorku.** Ogromna kolekcja przedstawia osobistości świata polityki, nauki, sztuki, filmu, muzyki, sportu, głównie osób związanych ze **Stanami Zjednoczonymi**, ale można podziwiać tu także znanych Europejczyków. Muzeum podzielone jest na sale tematyczne, oprócz Sali prezydenckiej zwiedzamy salę gwiazd filmowych i muzycznych, ludzi sportu. Więcej informacji na http://nowyjork.lovetotravel.pl/empire_state_building

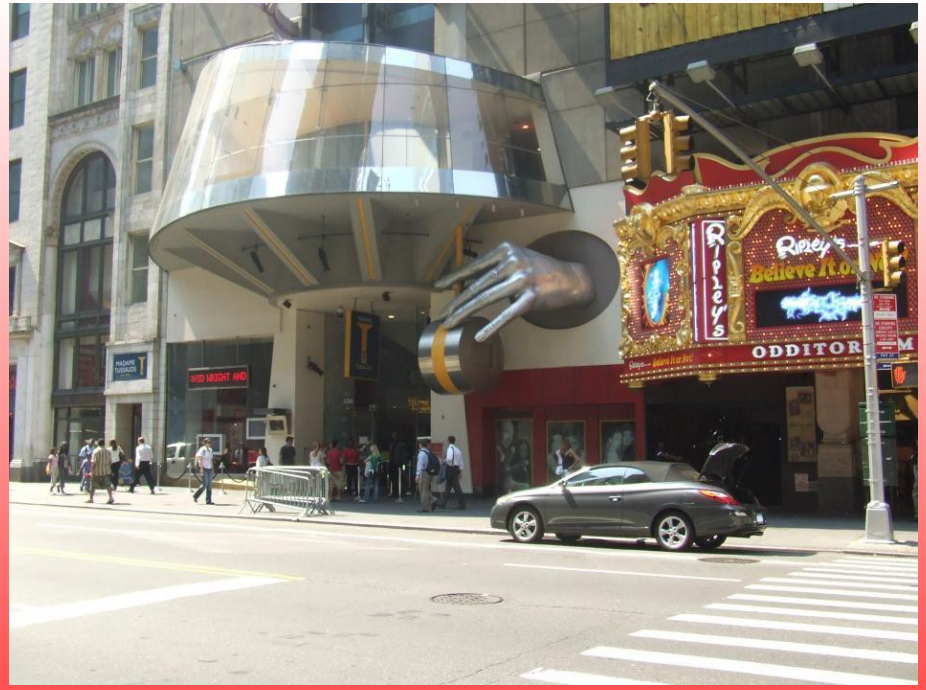

Miejsca i miasta

Jedna z największych atrakcji łącząca nowojorskie dzielnice, które dzieli rzeka **East River. Most brookliński** jest jednym z najstarszych i najdłuższych mostów wiszących na świecie. Jego długość wynosi 1834 metry, ma 84 metry wysokości oraz 26 metrów szerokości. Pod wodą zakotwiczone są prawie 14 (od strony **Brooklinu**) i 24-metrowe fundamenty (od strony **Manhattanu**), na których opiera się konstrukcja. Budowany w latach 1870 - 1883. Więcej informacji na http://nowyjork.lovetotravel.pl/most_brooklinski

Miejsca i miasta

Times Square - plac znajdujący się na skrzyżowaniu dwóch ulic Nowego Jorku: Broadway i siódmej alei, rozciągający się aż do 42 i 47 ulicy na Manhattanie. Pełni podobną funkcję jak Plac Czerwony w Moskwie, Pola Elizejskie w Paryżu czy Trafalgar Square w Londynie. Times Square jest jedną z ikon Nowego Jorku oraz centrum światowego handlu oraz mody. Więcej informacji na http://nowyjork.lovetotravel.pl/times_square

Miejsca i miasta

Manhattan w Nowym Jorku zamieszkuje około półtora miliona mieszkańców, a jego powierzchnia wynosi ok. 59 km2. Jej krajobraz tworzą wielkie drapacze chmur, gdzie znajdują się siedziby światowych korporacji, oraz Wielki Park w samym sercu miasta zwany Parkiem Centralnym - **Central Park.**

Miejsca i miasta

Los Angeles – drugie pod względem zaludnienia miasto USA (w stanie California) zwane potocznie **City of Angels** (**Miasto Aniołów**). Ma bardzo silnie rozwiniętą sieć ulic przez co słynie z długich policyjnych pościgów.

Miejsca i miasta

Hollywood – kolebka filmu amerykańskiego, siedziba największych wytworni filmowych. Znajduje się tu słynne **Hollywood Walk of Fame** (Aleja Gwiazd) przy Hollywood Boulevard, na którym od 1960 roku wstawiane są płyty z gwiazdami, w których umieszczone są nazwiska najsłynniejszych postaci filmu (zwłaszcza aktorów), muzyki, teatru, radia i telewizji.

Miejsca i miasta

W pobliżu Hollywood Boulevard mieści się teatr **Dolby Theatre** (dawnej **Kodak Theatre),** w którym od **1929** r. odbywają się wielkie gale, uroczyste premiery i wręczanie **Oscarów**.

27 lutego 2016 r. odbyła się **88 gala rozdania nagród**.

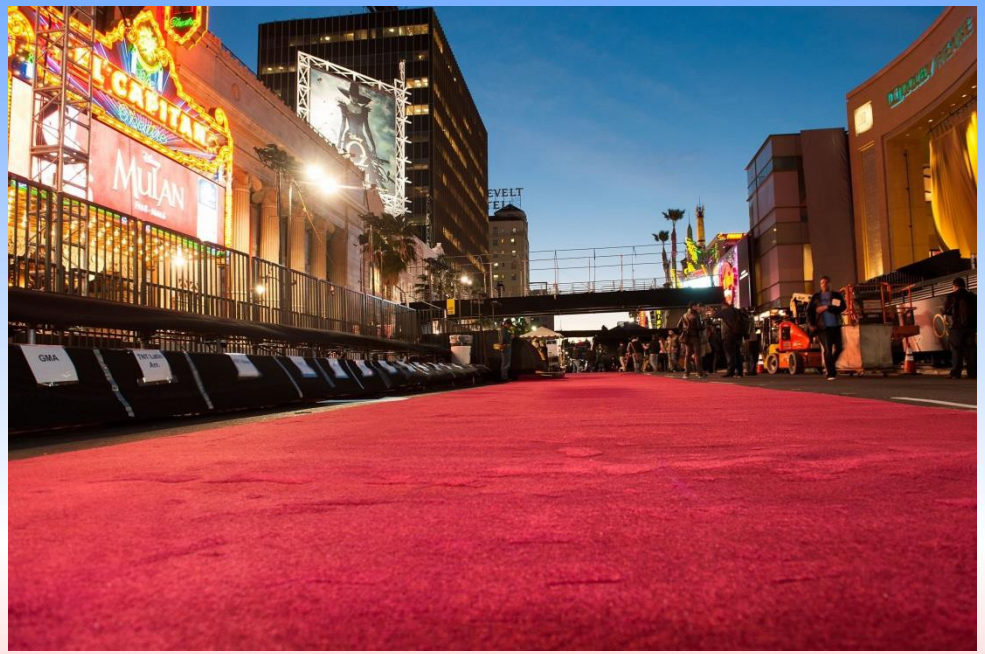

Miejsca i miasta

W **Hollywood** nadal mają siedzibę najwięksi potentaci przemysłu filmowego. Zlokalizowane są tam wszystkie największe i najbardziej znane wytwórnie. Króluje wśród nich **20th Century Fox**, najstarsza wytwórnia w tym mieście. Obok niej usadowiły się **Paramount Pictures**, **Columbia Pictures**, TriStar Pictures, Metro-Goldwyn-Mayer, **Unioversal Studios**, **Warner Bros Entertainment** oraz cały szereg innych, mnij znanych producentów.

Miejsca i miasta

Beverly Hills - osiedle bogatych i sławnych ludzi szczególnie z Hollywood, jedna z najbardziej ekskluzywnych miejscowości w USA.

Miejsca i miasta

Kolejną wielką atrakcją **Los Angeles** jest **Disneyland**. Otworzył go w 1955 roku **Walt Disney**. Park rozrywki podzielony jest na **7 tematycznych krain**. Kraina Jutra (Tomorrowland) pozwala na przepłynięcie łodzią podwodną, podróż kolejką. W Krainie Przygód (Adventureland) podczas podróży statkiem zobaczymy tropikalną dżunglę oraz Zamek Strachów z wyskakującymi zewsząd duchami i potworami. W Krainie Baśni (Fantasyland) spotkamy Królewnę Śnieżkę i 7 krasnoludków, myszkę Miki i Alicję w krainie czarów. Na Pograniczu (Frontierland) poznamy miasto z Dzikiego Zachodu.

Miejsca i miasta

***San Francisco* (California)** – znajduje się tu znany most **Golden Gate Bridge** (na zdj.). Znane również z tego, że jest częścią **Doliny Krzemowej (słynna z przemysłu komputerowego)**. W odległości 2 km od brzegu znajduje się skalista wyspa, na której znajduje się słynne więzienie **Alcatraz**. W latach 1934-1963 trzymano tutaj wielu sławnych kryminalistów, wśród nich **Al Capone**. Wiecej informacji na http://sanfrancisco.lovetotravel.pl

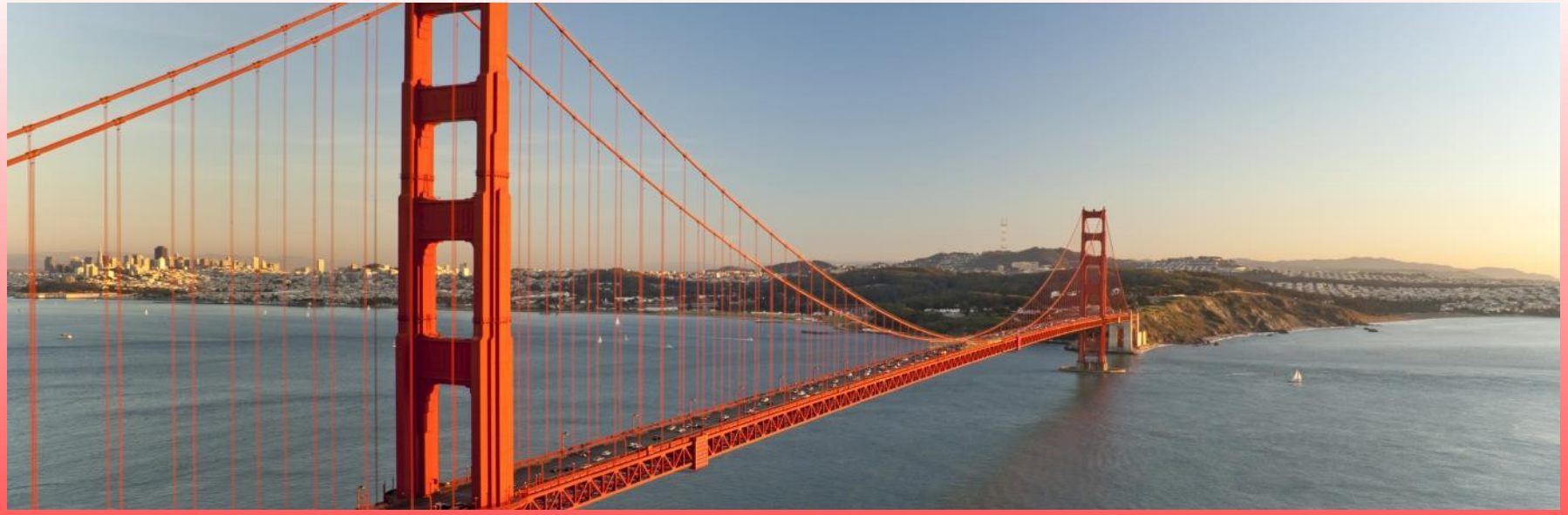

Miejsca i miasta

Chicago – zwane **Windy City (Wietrzne Miasto**). Znajduje się tu największe skupisko Polonii oraz jedno z największych lotnisk **O'Hare.** Stoi tu najwyższy wieżowiec USA mający 110 pięter przy wysokości 520 m – **Sears Tower**. Więcej informacji na http://chicago.lovetotravel.pl

Miejsca i miasta

Las Vegas – zwane **Sin City (Miasto Grzechu).** Słynie z bardzo licznych kasyn, to ulubione miejsce rozrywki bogatych Amerykanów. Miasto położone jest w stanie **Nevada** na obszarze pustynnym a jego główną arterią jest długa na 7 km słynna ulica **Las Vegas Boulevard** znana pod nazwą **"The Strip".** Więcej informacji na http://lasvegas.lovetotravel.pl

Miejsca i miasta

Grand Canyon **(Wielki Kanion Kolorado)** to niewątpliwie najpiękniejsza i najczęściej odwiedzana atrakcja w USA w stanie **Arizona**. Powstanie tego cudu przyrody szacuje się na 10 milionów lat temu, kiedy to żłobienie terenu rozpoczęła właśnie przepływająca rzeka **Kolorado**. W 2007 roku otworzono tu szklany pomost widokowy będący największym balkonem na świecie.

Miejsca i miasta

Death Valley – Dolina Śmierci, kamienna pustynia prawie całkowicie pozbawiona wody, najgorętsze miejsce w USA. Obszar bezodpływowej depresji na **pustyni Mojave** w południowej części stanu Kalifornia. Najniżej położony punkt znajduje się 86 m p.p.m., stanowiąc największą depresję w **Ameryce Północnej**.

Miejsca i miasta

National Aeronautics and Space Administration (NASA) (Narodowa Agencja Aeronautyki i Przestrzeni Kosmicznej). Agencja Rządów Stanów Zjednoczonych odpowiedzialna za loty kosmiczne oraz programy badań przestrzeni kosmicznych. Ustanowiona została 29.07.1958 r. na mocy National Aeronautics and Space Act.

Miejsca i miasta

Pentagon - siedziba Departamentu Obrony Stanów Zjednoczonych. Jest to największy pod względem kubatury i liczby pomieszczeń budynek biurowy na świecie, nie będący wieżowcem. To budynek rządowy, zbudowany został w czasie II wojny światowej. Wykonany z kamienia, liczący 5 pięter, każde piętro ma pięć korytarzy otaczających budynek.

Miejsca i miasta

Mount Rushmore National Memorial – góra, na zachodzie stanu Dakota Południowa. W latach 1927–1941 wykuto w niej pomnik przedstawiający głowy czterech prezydentów USA, którzy szczególnie zaznaczyli się w historii Stanów Zjednoczonych. Przedstawieni tam prezydenci to (od lewej): George Washington, Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt oraz Abraham Lincoln. Każde popiersie mierzy ok. 18 metrów.

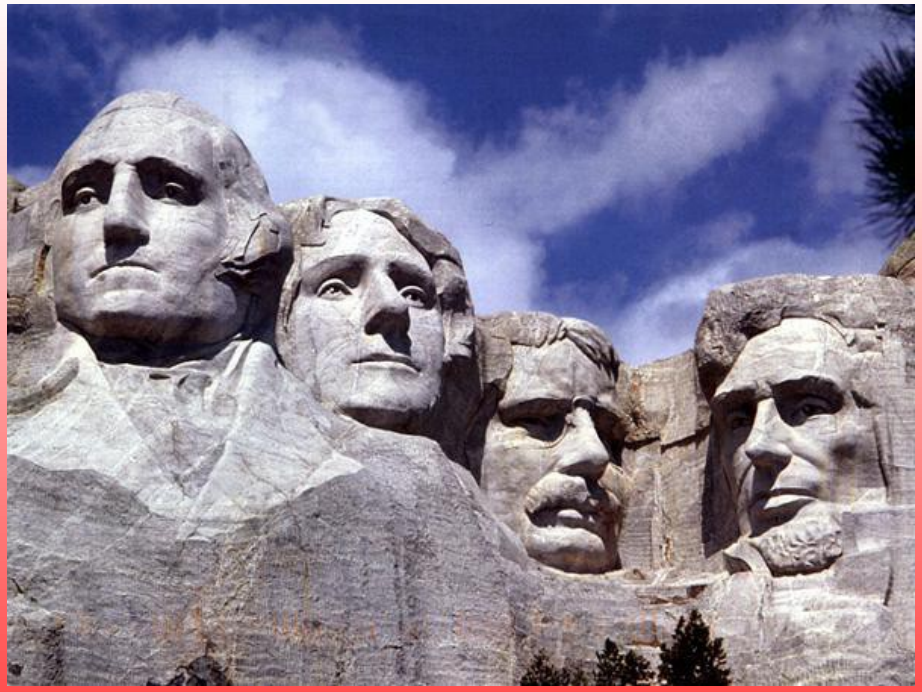

Miejsca i miasta

Yellowstone - Najstarszy na świecie Park Narodowy Yellowstone znany jest każdemu uczniowi. Od 1978 roku wpisany jest na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Przyrody **UNESCO.** Znajduje się na terenie aż trzech stanów: **Woyming, Montana i Idaho**. Podziwiać w nim można gejzery, gorące źródła, wulkany błotne, fumarole i wodospady.

YELLOWSTONE
NATIONAL
PARK
NATIONAL
PARK
SERVICE

Święta narodowe

Data	Polska nazwa	Oryginalna nazwa
1 stycznia	Nowy Rok	New Year's Day
trzeci poniedziałek stycznia	Dzień Martina Luthera Kinga	Martin Luther King Jr. Day
20 stycznia (co 4 lata, w latach po latach wyborczych)	Dzień Inauguracji	Inauguration Day
trzeci poniedziałek lutego	Urodziny Waszyngtona	Washington's Birthday
ostatni poniedziałek maja	Dzień Pamięci	Memorial Day
4 lipca	Dzień Niepodległości	Independence Day
pierwszy poniedziałek września	Święto Pracy	Labour Day
drugi poniedziałek października	Dzień Kolumba	Columbus Day
11 listopada	Dzień Weteranów	Veterans Day
czwarty czwartek listopada	Dzień Dziękczynienia	Thanksgiving Day
25 grudnia	Boże Narodzenie	Christmas Day

Święta narodowe

Martin Luther King Day (3 poniedziałek stycznia) ogłoszono świętem federalnym w **1986 roku**. Wiele stanów długo go nie uznawało twierdząc, że postać czarnego bojownika dzieli społeczeństwo.

W 1994 roku Kongres USA ustanowił święto Kinga jako **"krajowy dzień służby społecznej"**, czyli ochotniczej pracy na rzecz swej społeczności.

Pastor King (1929-1968) organizował w latach 50. i 60. pokojowe marsze protestu przeciw segregacji i dyskryminacji rasowej na południu USA. Nazywany "amerykańskim Gandhim", był rzecznikiem wyrzeczenia się przemocy. W sierpniu 1963 roku, na zgromadzeniu na waszyngtońskim Mallu wygłosił słynne przemówienie **"I Have a Dream..."** (Mam marzenie), w którym roztoczył inspirującą wizję integracji rasowej w Ameryce.

Święta narodowe

Dzień Niepodległości (ang. *Independence Day*) – święto państwowe, obchodzone corocznie 4 lipca w rocznicę ogłoszenia Deklaracji niepodległości Stanów Zjednoczonych od Wielkiej Brytanii w 1776 roku.

W Dzień Niepodległości w Stanach Zjednoczonych odbywają się liczne koncerty, parady i festyny. Tradycją są również przemówienia o tematyce patriotycznej wygłaszane przez polityków i urzędników państwowych. Natomiast po zmierzchu mają miejsce pokazy sztucznych ogni.

Chociaż święto nieoficjalnie obchodzono już od 1777 r., dopiero w 1870 r. Kongres Stanów Zjednoczonych oficjalnie ustanowił czwarty lipca dniem wolnym od pracy.

Święta narodowe

W każdy **trzeci poniedziałek lutego** Amerykanie świętują urodziny pierwszego prezydenta Ameryki – **Jerzego Waszyngtona.** Święto zostało ustanowione w 1879 roku decyzją Kongresu USA jako **George Washington's Birthday** i jest świętem federalnym. W zależności od stanu znaczenie tego dnia trochę różni się od siebie.

Część stanów świętuje tylko i wyłącznie urodziny **George'a Washingtona**, a o święcie mówi się – Dzień Prezydenta. Inne stany, tego dnia czczą pamięć wszystkich prezydentów USA, zarówno tych żyjących, jak i nieżyjących. W tych stanach święto zwą **Dniem Prezydentów (Presidents' Day).**

Dzień ten jest dla wszystkich Amerykanów okazją do długiego weekendu oraz… zakupów. Z tej okazji wiele galerii handlowych organizuje atrakcyjne promocje, aby przyciągnąć klientów. Tradycją już jest, że w Dzień Prezydenta specjalne wyprzedaże przeprowadzają **dealerzy samochodowi**.

Święta narodowe

Memorial Day, czyli Dzień Pamięci to święto federalne upamiętniające Amerykanów poległych w służbie wojskowej. Obchodzone jest zawsze w **ostatni poniedziałek maja**. Jest to czas zadumy, wspomnień i okazja do upamiętnienia bohaterów walczących o niepodległość kraju. Organizowane są z tej okazji liczne parady, tak bardzo lubiane przez Amerykanów. Biorą w nich udział weterani, przedstawiciele armii i organizacje działające na rzecz weteranów wojennych. Hołd poległym oddają także kibice podczas licznych imprez sportowych.

Jedną z najstarszych tradycji Memorial Day jest odwiedzanie cmentarzy i ozdabianie grobów poległych. Jednym z najświętszych miejsc dla Amerykanów jest cmentarz **Arlington**. Wmurowanych jest tam 300 tysięcy białych płyt z nazwiskami żołnierzy poległych na frontach wszystkich wojen. Z okazji Dnia Pamięci pod każdym grobem powiewa niewielka amerykańska flaga.

Memorial Day

Święta narodowe

14 czerwca w Ameryce obchodzi się **Dzień Flagi**, który upamiętnia postanowienia Kongresu z 1777 roku, kiedy to przyjęto rezolucję o **fladze narodowej**. Po raz pierwszy flaga zawisła na masztach nad **Cooch's Bridge** podczas wojny o niepodległość 3 września 1777. W czasie Dnia Flagi wszyscy Amerykanie przystrajają swoje domy w **narodowe barwy, wywieszają flagi i demonstrują patriotyzm**. Jest to radosny dzień i w wielu miastach organizuje się z tej okazji parady. Podczas Dnia Flagi często też jednostki wojskowe uroczyście spalają stare, podarte flagi.

Święta narodowe

Stosunek do flagi. Amerykanie silnie utożsamiają się z symbolami swojego kraju. Flaga jest dla nich szczególnie ważna, ponieważ oznacza **demokrację, wolność i prawa obywatelskie**. Wymaga się od nich głębokiego poszanowania dla flagi, nieużywaną przechowuje się złożoną w trójkąt. Nie powinno się np. ciągać flagi po ziemi, zgniatać jej, zawieszać do góry nogami (jedynie w sytuacji wyjątkowego niebezpieczeństwa zgodnie z regulaminem wojskowym). Publiczne niszczenie flagi narodowej jest uznawane za akt nieposłuszeństwa społecznego i surowo karane. Wszystkie stare i zniszczone flagi spala się podczas specjalnej ceremonii.

Święta narodowe

Święta narodowe

Wielkanoc jest świętem znajdującym się dopiero na czwartym miejscu pod względem ważności. Dlatego w Stanach obchodzi się ją znacznie skromniej niż w Polsce. Niezmiennie symbolem świąt w Ameryce jest **zając i malowane jajka**. Zwyczajowo drzewka w ogródkach są ozdabiane barwnymi jajeczkami, a wewnątrz domów pojawiają się wszechobecne zające.

Wielkanoc w USA trwa tylko jeden dzień – jest to niedziela. Poniedziałek jest już zwykłym dniem pracującym. Amerykanie malują jajka, jednak nie dzielą się nimi podczas świątecznego śniadania. W USA nie ma zwyczaju święcenia koszyczków, a po niedzielnej mszy najczęściej udają się na obiad do restauracji. Podczas niedzielnego śniadania wielkanocnego stoły nie są suto zastawiane. Podstawą w świątecznym **menu są jajka, szynka pieczona w słodkim sosie i ciasta**. Zwyczajowo mówi się, że jajko ugotowane w Wielki Piątek, a zjedzone w Wielką Niedzielę przyniesie szczęście rodzin.

Święta narodowe

Amerykanie uwielbiają parady, nie brakuje ich także podczas **świąt wielkanocnych**. Najsłynniejsza parada odbywa się w Nowym Jorku. Wtedy to ulicą **5th Avenue** kroczą kobiety przebrane w stroje z dawnych epok, zwłaszcza ozdobne kapelusze. Niedziela Wielkanocna jest jedynym dniem w którym wszystkie Amerykanki zakładają kapelusze tak zwane **Easter Bonnet**. Organizowane są również konkursy na najpiękniejszy kapelusz. Cała sztuka polega na własnoręcznym ozdobieniu kapelusza symbolami związanymi z Wielkanocą. Kapelusz ten ma symbolizować odrodzenie i nowy początek.

Święta narodowe

Wielkanoc w USA cieszy zwłaszcza dzieci, które szukają w domu i w ogrodzie zgubionych przez wielkanocnego zajączka pisanek. Za szybkie ich odnalezienie dzieci otrzymują koszyczek pełen smakołyków i drobnych prezentów. Inną ulubioną zabawą dzieci jest toczenie jajek. Najsłynniejsze toczenie jajek po trawniku i szukanie ukrytych pisanek odbywa się **w Białym Domu**. W zabawie uczestniczą dzieci z niezamożnych rodzin. W nagrodę Prezydent USA wcielając się w rolę wielkanocnego zająca rozdaje dzieciom prezenty i słodycze.

Święta narodowe

W **pierwszy poniedziałek września** Amerykanie obchodzą **Labor Day**, czyli **Święto Pracy**. Jest to dzień ustawowo wolny od pracy i szkoły, więc większość mieszkańców USA korzysta z przedłużonego weekendu i organizuje rodzinne wypady za miasto. Zwłaszcza, że Labor Weekend jest uważany za koniec wakacyjno-urlopowego sezonu.

Jak zatem Labor Day spędza przeciętny Amerykanin? Na pikniku lub na grillu, oglądając pokazy sztucznych ogni czy tez biorąc udział w różnego rodzaju wydarzeniach artystycznych. Rodziny z dziećmi w wieku szkolnym traktują to święto jako ostatnią szansę wybrania się na wycieczkę przed zakończeniem ferii letnich, a młodzież postrzega je jako możliwość przedłużenia weekendu i imprezowania.

Amerykańskie święta państwowe obchodzone są również w amerykańskim konsulacie i ambasadzie w Polsce. Należy zatem pamiętać, że w te dni placówki są nieczynne, podobnie jak w czasie świąt polskich.

Święta narodowe

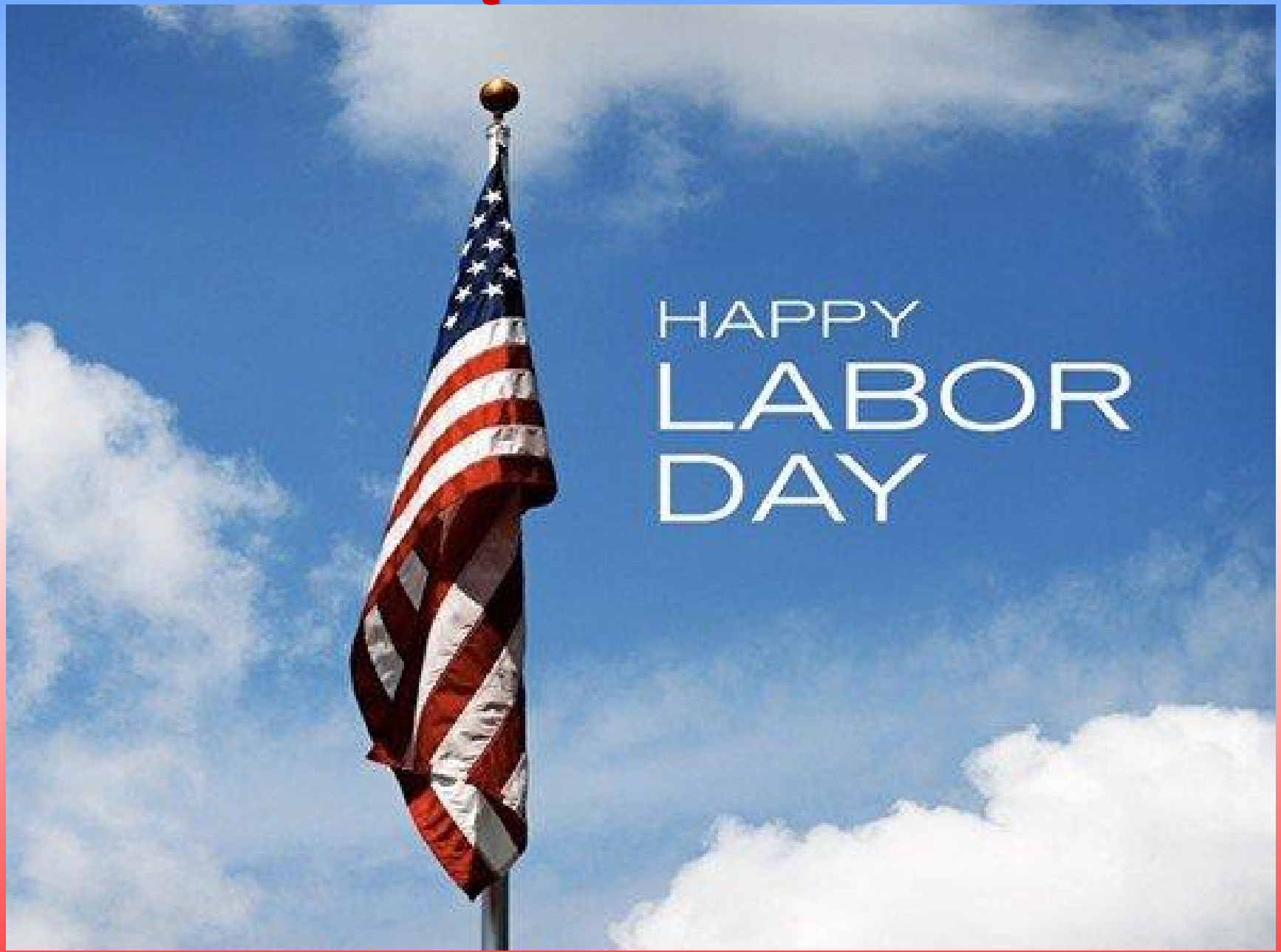

Święta narodowe

W **drugi poniedziałek października** Amerykanie świętują odkrycie Ameryki przez **Krzysztofa Kolumba**. Co ciekawe, Dzień Kolumba nie jest uznawany przez wszystkie stany. **Południowa Dakota, Nevada i Hawaje to miejsca, gdzie obywatele nie obchodzą tego święta**. W Miami, Dallas, Los Angeles i Seatle nie jest to dzień wolny od pracy. Tam zaś, gdzie święto obwiązuje, urzędy oraz szkoły są zamknięte. **Przykładowo w Kalifornii Dzień Kolumba został odwołany jako dzień wolny od pracy przez gubernatora Arnolda Schwarzeneggera, który chciał uzyskać oszczędności budżetowe.**

Dzień Kolumba wyjątkowo hucznie jest obchodzony w Nowym Jorku, gdzie przechodzi wielka parada, która rozpoczyna się tradycyjnie w samo południe na skrzyżowaniu ulic Murray Hill Road i Cornell Road. Co roku paradę ogląda około milina nowojorczyków, przy domach powiewają flagi, a dzieci śpiewają piosenki o Kolumbie. Jako, że Krzysztof Kolumb był Włochem, włoska społeczność mieszkająca w USA również szczególnie celebruje tą uroczystość.

92

Święta

Postać Kolumba budzi jednak coraz więcej kontrowersji. Dowody naukowe wskazują, że to Wikingowie, których ślady osadnictwa odnaleziono na „nowym kontynencie” odkryli Amerykę jako pierwsi. Historycy przypominają, że pierwszy do Ameryki dotarł z Europy wiking Leif Ericson na około 500 lat przed Kolumbem. Co ciekawe „ponad 30 krajów twierdzi, ze ich obywatele tak naprawdę odkryli amerykański kontynent. Wśród nich są również Polacy. Bardzo popularna jest legenda o naszym rodzimym żeglarzu Janie z Kolna, który na 16 lat przed Krzysztofem Kolumbem dotarł do wybrzeży dzisiejszej Ameryki. Jego odkrycie nie nabrało rozgłosu tylko dlatego, że zginął w drodze powrotnej” – prof. Longin Pastusiak.

Święta

Dodatkowo bohaterstwo Kolumba umniejsza fakt, że jego odkrycie dało początek jednej z największych tragedii w historii Stanów Zjednoczonych – **niewolnictwu**. Podkreśla się również, że Kolumb na zdobytych wyspach okropnie obchodził się z tubylcami i zmuszał ich do pracy w kopalni złota. Żołnierze mordowali nieposłusznych i wykorzystywali 10-letnie indiańskie dziewczynki. **„Gdyby Kolumb żył dziś, zostałby postawiony przed sądem za zbrodnie przeciwko ludzkości – napisał Eric Kasum w magazynie internetowym huffingtonpost.com”.** W obliczu takich informacji nic dziwnego, że dla wielu Amerykanów Dzień Kolumba wcale nie jest świętem.

Święta

Dzień Świszcza (Dzień Świstaka), czyli Groundhog Day to **doroczne święto obchodzone 2 lutego** (w dniu Matki Bożej Gromnicznej) **w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie**, którego bohaterem jest **świszcz**. Według tradycji po zimowym śnie obudzony świszcz opuszcza swoją norkę. Jeżeli po wyjściu zobaczy swój cień wraca do nory, co oznacza, że zima będzie trwała jeszcze sześć tygodni. Jeżeli nie widzi cienia, wkrótce nadejdzie wiosna.

Tradycja wywodzi się z podobnych wierzeń sięgających czasów pierwszych chrześcijan w Europie, kiedy wśród ludu rozprowadzano pobłogosławione świece, które potem zapalano w Dniu Matki Bożej Gromnicznej 2 lutego. Pogoda tego dnia miała szczególne znaczenie, bowiem od niej miało zależeć czy zima będzie jeszcze trwać, czy ustąpi miejsce wiośnie. Znana angielska piosenka głosi, że:

If Candlemas be fair and bright,
Come, Winter, have another flight;
If Candlemas brings clouds and rain,
Go Winter, and come not again.

Święta narodowe

Święta narodowe

Black Friday, czyli inaczej **Czarny Piątek** to największe szaleństwo zakupowe w Stanach Zjednoczonych. Rozpoczyna się zaraz po **czwartkowym Świecie Dziękczynienia** i jest określany początkiem sezonu zakupów przed **Bożym Narodzeniem.**

Sama nazwa – czarny piątek – przyjęła się w latach 60 i wywodzi się podobno ze slangu policyjnego. Tłumy kupujących szturmujące sklepy były prawdziwym bólem głowy dla stróżów prawa.

W Czarny Piątek gorączka zakupów ogarnia wszystkich! Niektóre ze sklepów otwierane są już od północy, inne czynne są nawet całą dobę. Klienci szturmują sklepy i hipermarkety. Podczas wyścigów pomiędzy półkami dochodzi do rękoczynów i bójek. Ci, których ogarnie świąteczny szał mogą kupić wymarzone produkty po bardzo atrakcyjnych cenach. Obniżki mogą sięgać nawet 70 % i przyjmuje się, że Amerykanie wydadzą w tym roku blisko 617 miliardów dolarów!

BLACK FRIDAY

Święta narodowe

Super Bowl – szaleństwo, emocje, zyski, a tak na serio finałowy mecz o mistrzostwo w **futbolu amerykańskim**, czyli starcie jednej grupy osiłków próbujących z impetem przedrzeć się z jajowatą piłką przez całe bosko z drugą grupą osiłków robiących wszystko, by temu zapobiec. Tak w błyskawicznym skrócie przedstawiają się zasady kultowej amerykańskiej gry.

Co roku finałowy pojedynek transmitowany w amerykańskiej telewizji FOX gromadzi przed telewizorami blisko 100 milionów widzów, którzy z zapartym tchem śledzili zmagania mistrzów ofensywy i defensywy. W myśl powiedzenia: „Ofensywa wygrywa mecze, ale defensywa – tytuły”

Super Bowl lub inaczej Super Sanday to nie tylko wydarzenie sportowe, kulturalno – muzyczne, niezły biznes to także wielkie nieformalne amerykańskie święto i prawdziwe szaleństwo!

Święta narodowe

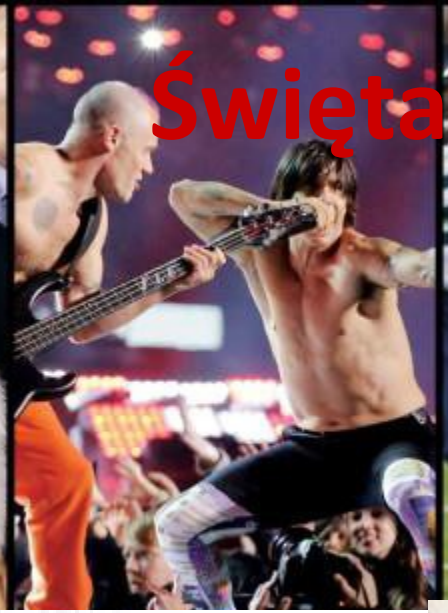

Święta narodowe

W Stanach Zjednoczonych **Thanksgiving** przypada na **czwarty czwartek listopada**. Jest to pamiątka pierwszego Dziękczynienia założycieli angielskiej kolonii w **Plymouth**, którzy przybyli do Nowej Anglii na statku **Mayflower** **21 listopada 1620** r. jako grupa 102 purytanów z Anglii (tzw. **Pilgrim Fathers**, ojcowie pielgrzymi). Ponieśli oni tej pierwszej zimy wielkie straty i wielu z nich zmarło z głodu. Żniwa 1621 roku były już obfite. Pozostali przy życiu koloniści zdecydowali uczcić to świętem, wraz z 91 Indianami z plemienia **Wampanoagów**, którzy pomogli Pielgrzymom przetrwać trudny okres. Podczas święta Amerykanie tradycyjnie spożywają uroczystą kolację w gronie rodziny i przyjaciół, dziękując Bogu za wszystko, co dobrego ich spotkało. Na stole króluje **pieczony indyk podawany z przystawką z żurawin i słodkimi ziemniakami**. Są też ciasta – z dyni lub z jabłkami. Szacuje się, że tego dnia Amerykanie jedzą przeciętnie 46 milionów indyków.

Święta narodowe

Wielki Kryzys

24 października 1929 roku, nazywanego potem **„czarnym czwartkiem”** nastąpił krach na giełdzie w Nowym Jorku. Był to początek wielkiego kryzysu światowego. Produkcja w Stanach Zjednoczonych zmalała **o 50%;** w 1932 roku bezrobocie osiągnęło **25%;** co czwarty farmer **stracił ziemię na skutek zadłużenia**. Środki podjęte przez prezydenta Herberta Hoovera dla ratowania gospodarki okazały się niewystarczające.

Continued Rain

DECATUR EVENING HERALD

36TH YEAR 24 Pages Decatur, Illinois, TUESDAY EVENING October 29, 1929 THREE CENTS

WALL STREET IN NEW PANIC

LAKE FREIGHTER SINKS CLAIMING LIVES OF EIGHT

Coast Guardsmen Fight Waves to Save 66 From Drowning

20 DISASTER IN WEEK

Captain of 40 Years Old Steamer Goes Down in Ship Founders

SENATOR BURTON, LONG LEADER OF OHIO POLITICS AND FRIEND OF PRESIDENT HOOVER IS DEAD

OHIO SENATOR DEAD

Senator Watson Ordered to Take Rest in Florida

NOKOMIS TRIP RIDER KILLED

Popular Young Miner Thrown Under Wheels of Speeding Cars

FEAR SAFETY OF AIR LINER WITH FIVE ON BOARD

Southwest Joins in Second Great Search in Three Months

NEAR T. A. T. DISASTER

JOHN ROACH STRATON, NOTED FUNDAMENTALIST AND PASTOR OF CALVARY CHURCH IS DEAD

FUNDAMENTALIST DIES

AUTO LICENSES SET NEW TOTAL

1,615,000 Issued to Bring $17,000,000 to State Road Fund

BELIEVE MAN WAS KILLED AND BODY PLACED ON TRACKS

Bankers Finally Bring Selling to Halt Three Minutes Before Closing

Additional Staggering Losses Marked Against Even Strongest Issues at Close of Greatest Trading Day in History

NEW YORK, Oct. 29—Millions of dollars in backing from bankers, and statements of confidence from financiers, applied brakes to the stock market at the close Tuesday and prices swung upward in the last three minutes of trading.

Sidelights

Stockton Bourse Has "Black Day"

Suspend Trading in Trans-America

Literatura

Ważni pisarze amerykańscy to m.in. przedstawiciel romantyzmu **Edgar Allan Poe (od lewej),** realista **Mark Twain** (na zdjęciu) znany z Adventures of Huckleberry Finn, **Herman Melville** znany głównie z powieści ***Moby Dick***, **Ernest Hemingway** - (na zdjęciu)(Nagroda Nobla 1954), jak również autorzy literatury sensacyjnej, m.in. **Stephen King** (na zdj. po prawej) i **Robert Ludlum** oraz literatury fantastycznej, m.in. **William Gibson (*Neuromancer*) i Philip K. Dick. Powieść graficzna** jest także wynalazkiem literatury USA.

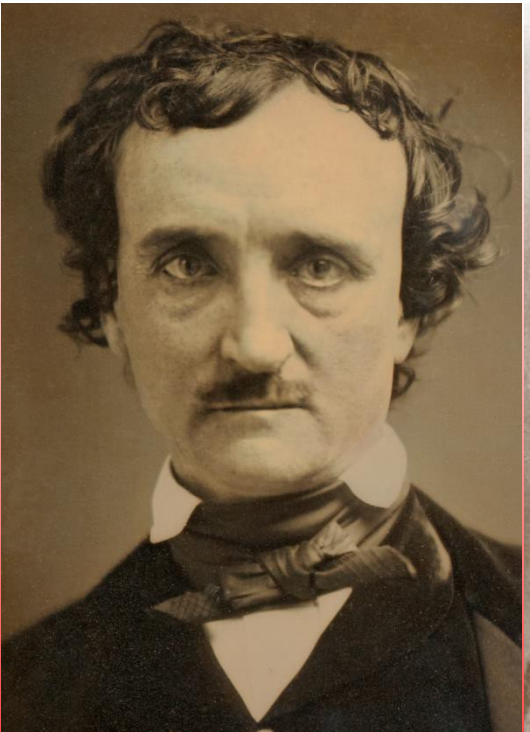
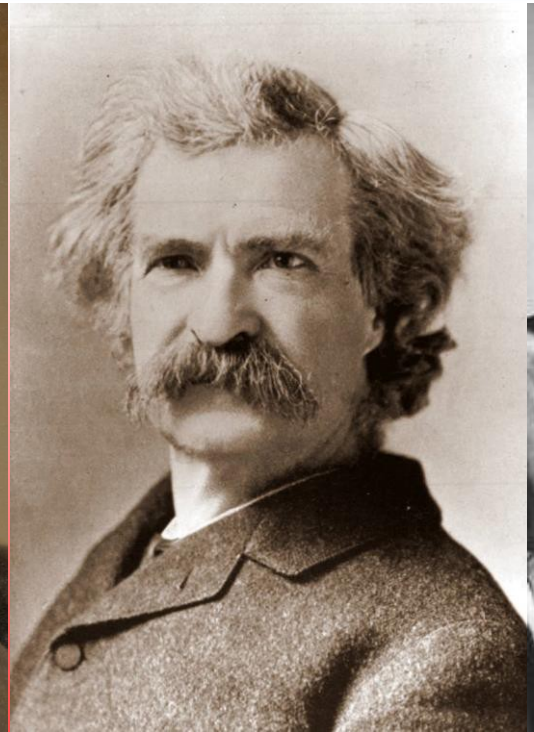
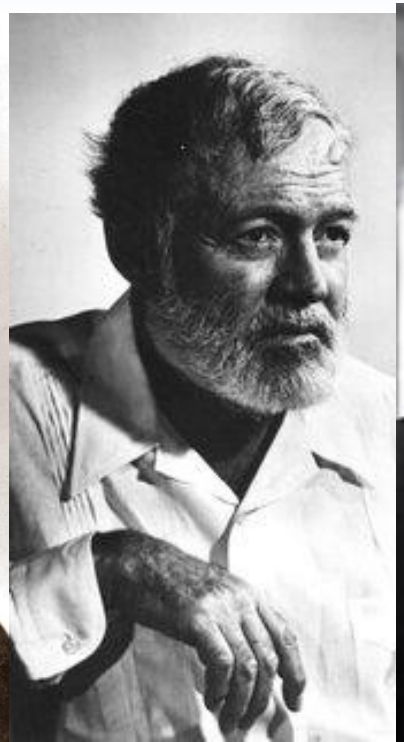

Muzyka

W Stanach Zjednoczonych narodził się jazz, country, gospel, rock, thrash metal, grunge, blues, pop, rap, house czy techno. Taka typowa dla całych Stanów Zjednoczonych jest muzyka **COUNTRY**, która nasuwa się jako pierwsza każdemu z nas na myśl, lecz należy jednak pamiętać, że USA to kraj wielokulturowy gdzie początki miało bardzo wiele gatunków muzycznych ,które dziś są popularne na całym świecie.

Muzyka

W południowej części USA, gdzie dominowały stany w których zamieszkiwało wielu czarnoskórych (z racji tego iż tam był największy odsetek niewolników z Czarnego lądu) powstał RAP i to właśnie ten gatunek muzyczny jest wg mnie typowa muzyka Stanów Zjednoczonych. Pewnie nie wiele osób zdaje sobie z tego sprawę ,ale USA to nie tylko kraj POP-u (można powiedzieć, że POP ,czyli plastikowe gwiazdki typu **Britney Spears** tez jest atrybutem Amerykańskiego rynku muzycznego), R'n'B czy RAP-u ,ale także ambitnej muzyki elektronicznej, która notabene powoli traci na popularności. House został zapoczątkowany właśnie w USA a konkretnie w Chicago, Nowym Yorku. House stal się niekomercyjną odmiana "disco". W Ameryce popularność muzyki uzależniona jest od tego w jakiej części tego kraju się znajdujemy. W Detroit od zawsze i nie podzielnie panowała muzyka Techno, co więcej tam tez powstał pod gatunek muzyki techno - Detroit Techno. Paradoksalnie w tym mieście wychował się **Eminem** – znany raper.

Szkolnictwo

Stany Zjednoczone były jednym z pierwszych państw, które wprowadziło szkolnictwo publiczne. System edukacji w Stanach Zjednoczonych jest mieszaniną szkolnictwa publicznego i prywatnego. Ponad 80% amerykańskich dzieci chodzi do szkół publicznych, w których jednak poziom nauczania jest często niezadowalający, np. w większości szkół publicznych nauczyciel historii nie musi mieć dyplomu uniwersyteckiego z historii.

Szkolnictwo publiczne jest podporządkowane władzom stanowym. Pewien wpływ na edukację ma jednak federalny **Departament Edukacji Stanów Zjednoczonych**. Przeważnie wymaga się od dzieci, aby uczęszczały do przedszkola, a edukację kończyły na 12. poziomie, co zwykle ma miejsce w 18. roku życia, niektóre stany pozwalają kończyć edukację w 16. roku życia. Dzieci mogą kształcić się także w domu, w szkołach prywatnych i religijnych.

Szkolnictwo

Po szkole **średniej** część absolwentów wstępuje do college'ów, na uniwersytety lub do innych szkół wyższych. Są to uczelnie prywatne lub państwowe. Ceny wahają się od około 3 do 50 tys. dolarów za rok. Na stanowym, publicznym, finansowanym z podatków i czesnego **University of California** pracuje najwięcej noblistów na świecie.

Z kolei prywatny **Harvard University**, który jednak otrzymuje dużo pieniędzy z budżetu stanowego i federalnego, jest według amerykańskich rankingów **najlepszy na świecie**. Należy jednak zauważyć, że w tych rankingach bierze się pod uwagę takie czynniki, jak liczba publikacji naukowych w angielskojęzycznej prasie naukowej. Dlatego uniwersytety z krajów nieanglojęzycznych wypadają w nich gorzej.

Szkolnictwo

Najbardziej powszechny jest model: **6-letnia szkoła elementarna i 6-letnia szkoła średnia**, w której nauka odbywa się w 2 cyklach 3-letnich: **niższym (junior high school) i wyższym (senior high school)**. Obowiązkiem szkolnym w większości stanów są objęte dzieci między **7 i 16 rokiem życia**; nauczanie w szkołach publicznych na **poziomie elementarnym i średnim jest bezpłatne.**

Transport

Stany Zjednoczone mają rozbudowaną **sieć autostrad**, w znakomitej większości o statusie międzystanowym. Ich długość wynosi 77 tys. kilometrów (1. miejsce na świecie). W okolicach miast drogi posiadają wszystkie betonowe zabezpieczenia, a w rejonach słabo zaludnionych są zazwyczaj ogrodzone. Nawierzchnia skrajna jest zazwyczaj rowkowana poprzecznie, aby akustycznie ostrzec kierowcę, że zbacza z drogi. Minimum stanowią dwa pasy w jednym kierunku, które czasem rozszerzają się nawet do dziewięciu. Ważną rolę pełni także **transport lotniczy i towarowy kolejowy**. USA posiadają największą na świecie **sieć linii kolejowych** – ich łączna długość wynosiła 226 612 km (dane z 2005 wg World Factbook). Mniejsze znaczenie niż w Europie ma transport publiczny.

Znani marki samochodowe

DODGE

Jeep

Gospodarka

Stany Zjednoczone są **największą gospodarką świata** pod względem PKB, które wynosi około 14 bilionów dolarów, pod względem PKB zajmują nominalnie ósmą pozycję. **USA są największym producentem żywności na świecie**, znacznie dystansując Francję, która zajmuje drugie miejsce. Użytki rolne, stanowią 46% powierzchni. Uprawia się**: kukurydzę (coraz bardziej na produkcję etanolu), pszenicę, soję, jęczmień, truskawki, ziemniaki, jagody, cytrusy, figi, daktyle, sorgo, bawełnę, tytoń, ryż, drzewa owocowe i orzechowe wszelkiego rodzaju, prawie wszystkie możliwe warzywa, brzoskwinie, orzeszki ziemne, kiwi.** W USA prowadzi się intensywną hodowlę bydła, trzody chlewnej, drobiu. Szeroko przetwarza się mleko na różnego rodzaju sery oraz wyroby mleczne i cukiernicze Amerykanie, znani z optymizmu i nastawienia na sukces, zbudowali system gospodarczy, który idealnie wpisuje się w ich kulturę i historię.

Kultura

Nagrody Grammy (oryg. **Grammy Award**) – przyznawane corocznie przez amerykańską **Narodową Akademię Sztuki i Techniki Rejestracji**, honorują wyróżniające się osiągnięcia w muzyce. Ceremonie rozdania nagród uświetniają występy cenionych artystów, zaś sama **Grammy uważana jest poniekąd za muzycznego Oscara**. Pierwsze nagrody Grammy zostały rozdane w 1959 roku. W 1973 roku prawa te nabyła telewizja **CBS**. W odpowiedzi konkurencyjna **ABC** zapoczątkowała **American Music Awards**.

Kultura

American Music Awards (skrót **AMA)** – nagroda dla najlepszych artystów muzycznych przyznawana corocznie. Statuetka *American Music Awards* przyznawana jest w oparciu o „popularność” danego artysty, mierzone poprzez liczbę sprzedanych albumów/singli itp. Nagrodę ufundował w 1973 roku Dick Clark. Rozdawane w **niedzielę, drugiego lub trzeciego tygodnia listopada**.

Kultura

MTV Video Music Awards (znane też jako **VMA**) – nagrody muzyczne wręczane co roku przez amerykańską telewizję muzyczną MTV za przemysł **teledysków**. Plebiscyt obejmuje kilkanaście kategorii, z czego do najważniejszą jest *teledysk roku*. Do 2006 zwycięzcy wybierani byli przez profesjonalne jury, od 2007 wybór wygranych należy głównie do internautów. Odbywające się co roku w sierpniu lub wrześniu w amerykańskich teatrach i halach widowiskowych gale wręczenia nagród, obfitujące w występy gwiazd muzycznych, emitowane są na żywo przez **kanały MTV na całym świecie**. Pierwsze rozdanie odbyło się w 1984.

MTV Video Music Awards uważa się za jedne z najważniejszych nagród przemysłu muzycznego. Zapisały się one w historii **popkultury**, a niektóre dawane na poszczególnych galach występy uważane są za ikoniczne dla MTV. Rekordzistką pod względem ilości zdobytych statuetek, tzw. ***Moonmanów***, jest Madonna, którą zdobyła 20 nagród VMA.

Ciekawostki

- **Small talks** – czyli gadu gadu o niczym
- **Broń** jest dostępna wszędzie i dla wszystkich niemal – Amerykanie się boją i uważają , że w związku z tym skoro bandyci mają broń to oni też muszą być uzbrojeni
- **Marihuana** zakazana, ale popularna jak piwo , jest częścią relaksu i odpoczynku.
- **Mc Donald's, KFC** to amerykańskie restauracje typu fast food
- I zawsze **Coca Cola** – wynalazek amerykańskiego aptekarza.
- Więcej ciekawostek na http://poszkole.pl/artykul,art,Ciekawostki_o_USA,331164,1.html

Kuchnia

Na specyfikę **kuchni amerykańskiej** składają się trzy wpływy czynników – plemion indiańskich, emigrantów z Europy i Chin oraz kuchnia czarnoskórych niewolników. **Hamburger** to jedna z najbardziej charakterystycznych potraw amerykańskich. **Kuchnia Amerykańska** to nie tylko fast food, chociaż ogólnie jest ona tłusta, kaloryczna i niezdrowa. Amerykanie spożywają z reguły trzy posiłki dziennie obfite śniadanie, lunch i obiad wieczorem w porze naszej kolacji. Korzystając z innych **kuchni amerykanie** przerabiają przepisy „po swojemu”.

Kuchnia

Śniadanie to z reguły **Cereals** - **płatki mączne albo zbożowe**, lub **naleśniki** z pszennej lub kukurydzianej mąki, polane **syropem klonowym**. Popularną potrawą są też **jajka z bekonem lub szynką.** Na koniec kawa ze śmietaną i bułki z serem i wędliną. Do tego obowiązkowo szklanka soku owocowego.

Lunch najczęściej je się na mieście , w restauracji w przerwie w pracy. Są na niego najczęściej sandwicze – **hamburger** lub plastry szynki, piersi indyka albo befsztyka na chlebie. Obiad, czyli nasza kolacja jest równie obfity jak poranny posiłek składa się z minimum trzech dań.

Kuchnia

Z okazji świąt czy uroczystości podawane są dania specyficzne i świąteczne. I tak na Wielkanoc jest **szynka wirginijska**. W dzień urodzin Lincolna je się **zapiekankę z boczkiem i fasolą po bostońsku**. Na Święto Dziękczynienia tradycyjnie **indyk i placek z dyni.**

Regiony a potrawy. Pod względem geograficznym możemy podzielić kraj: Zachód i Teksas to **wołowina** natomiast Floryda, w Luizjanie, nad zatoką Chesapeake i na północnym zachodzie nad Pacyfikiem – **ryby i owoce morza.**

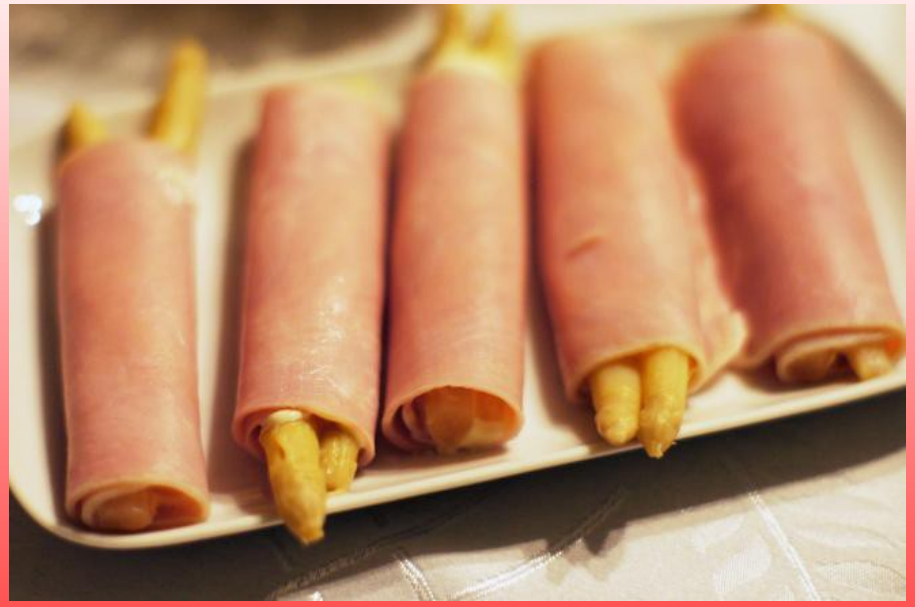

Kuchnia

Potrawy i napoje charakterystyczne dla kuchni amerykańskiej:

apple pie – szarlotka, buffalo wings, **brownies** – ciasto mocno czekoladowe, cola-cola, **chicken pot-pie, chleb bananowy** – ciasto z bananami, **cornbread**, cheeseburger, **corn dog** – parówka pokryta ciastem kukurydzianym, **fluffernutter** – kanapka z dżemem i masłem orzechowym, **fudge** – ciasto krówkowe, grilled pizza, hamburger, hot-dog, makaron z serem, **moon pie** (ciastko z pianka w srodku), **naleśniki z syropem klonowym**, popcorn, **twinkie** (ciastko biszkoptowe z śmietankowym nadzieniem), **sloppy joe** (kanapka z mieloną wołowiną), **spam** (czyli konserwy)

Sport

Futbol amerykański - Numerem jeden za oceanem bez wątpienia jest futbol amerykański. Zgodnie ze swoją nazwą, zasady futbolu amerykańskiego wymyślono w USA, ale idea gry została zaczerpnięta z innych rozgrywek, przede wszystkim rugby i piłki nożnej. Jedna z odmian „pierwotnego” futbolu trafiła w końcu z Wysp Brytyjskich do Australii, a potem do Kanady, gdzie przypadła do gustu studentom Harvardu. W 1876 roku ujednolicono przepisy, kolejne zmiany przeprowadzono dzięki **Walterowi Campowi**, dziennikarzowi nazywanemu „ojcem futbolu amerykańskiego”.

Sport

Baseball - Również baseball opracowano według zasad gier europejskich, chociaż z czasem całkowicie odciął się on od swoich korzeni i stał się zupełnie nową grą. Poza USA baseball cieszy się umiarkowanym zainteresowaniem, jednak w samych Stanach jest to ważna część tamtejszej kultury sportowej. W baseball gra się jeszcze w Ameryce Południowej i niektórych państwach azjatyckich.

Sport

Jazda na desce - Surfing to kolejna dyscyplina kojarzona z Ameryką. Wywodzi się z Hawajów, ale nie do końca jest „amerykańska” – na deskach pływano jeszcze w czasach, gdy hawajskie wyspy zamieszkiwane były wyłącznie przez rdzennych mieszkańców. Amerykanom zawdzięcza się jednak XX-wieczny renesans surfingu, bo to dzięki nim zapomniana dyscyplina znowu zaczęła budzić emocje. W stu procentach amerykański jest za to skateboarding. Wymyślono go w Kalifornii – miał być zastępczą rozrywką dla surferów na czas kiepskiej pogody i braku fal.

Sport

Kosz i siatka - Koszykówkę i siatkówkę zawdzięczamy amerykańskim nauczycielom – obie dyscypliny powstały w placówkach YMCA w stanie Massachusetts w ostatnich latach XIX wieku. O ile koszykówka zdobyła ogromną popularność w Stanach i na całym świecie, to siatkówka mało komu kojarzy się właśnie z Ameryką (w USA nie ma nawet zawodowej ligi siatkarskiej, są tylko rozgrywki uniwersyteckie).

National Basketball Association (N**BA**) – amerykańsko-kanadyjska liga koszykarska, o charakterze profesjonalnym. Tworzą ją 30 zespołów, w tym: 29 ze Stanów Zjednoczonych i jeden z Kanady. NBA jest jedną z czterech największych północnoamerykańskich zawodowych lig sportowych. Gracze NBA są najlepiej opłacanymi sportowcami świata (w średniej rocznych zarobków)

Sport

Rodeo - Czy może być coś bardziej amerykańskiego niż prawdziwe rodeo? Chociaż czasy Dzikiego Zachodu już dawno minęły, rodeo w dalszym ciągu cieszy się ogromną popularnością, zwłaszcza w stanach mocno przywiązanych do tradycji. Profesjonalne zawody rodeo są organizowane nie tylko w Ameryce Północnej, ale również w krajach Ameryki Południowej oraz w Australii.

Sławni ludzie

Gwiazdy Hollywood i artyści estradowi, bohaterowie westernów i wodzowie Indian, wynalazcy i astronauci, generałowie, politycy, wielcy przedsiębiorcy – oto niektóre spośród ikon Stanów Zjednoczonych Ameryki.

- **Woody Allen** ur. 1935 – reżyser i aktor
- **Louis Armstrong** 1900-1971 – muzyk jazzowy
- **Neil Alder Armstrong** ur. 1930 – astronauta
- **Billy Kid** 1859-1881 – legendarny rewolwerowiec „wyjęty spod prawa“
- **Al. Capone** 1899-1947 – gangster
- **William Frederick Cody, „Buffalo Bill”** 1846 – 1917 – bohater westernów

Sławni ludzie

- **Walt Disney** 1901-1966 – twórca i producent filmów animowanych
- **Donald Duck** ur. 1934 – niewątpliwie najsłynniejszy kaczor świata
- **Thomas Alva Edison** 1847-1931 – wynalazca (opatentował m.in. żarówkę)
- **Henry Ford** – przemysłowiec (fabrykant samochodowy)
- **Benjamin Franklin** 1706-1790 – wszechstronny geniusz: mąż stanu, naukowiec, wynalazca, publicysta, współsygnatariusz m.in. Deklaracji Niepodległości
- **Ernest Heminway** 1899-1961 – laureat literackiej Nagrody Nobla
- **Thomas Jefferson** 1743-1826 – wszechstronny uczony, trzeci prezydent USA, kupił Luizjanę od Francji
- **John Fitzgerald Kennedy** 1917-1963(zamach) – 35 prezydent USA, autor takich słów jak „Nie pytaj, co Twój kraj może zrobić dla Ciebie, ale co Ty możesz zrobić dla kraju”

Sławni ludzie

- **Martin Luter King** 1929-1968(zamach dokonany przez rasiste) – działacz na rzecz równouprawnienia, wygłosił mowę „I have a dream”, uhonorowany Pokojową Nagrodą Nobla
- **Abraham Lincoln** 1809-1865(zamach) – 16. prezydent USA, poprzez zwycięstwo z Konfederacją w wojnie secesyjnej zniósł niewolnictwo w Stanach
- **Joe Louis** 1914-1981 – bokser „Brown bomber”- jeden z najlepszych bokserów w historii tego sportu
- **George Lucas** ur. 1944 – reżyser „Gwiezdnych wojen”
- **Madonna** ur. 1958 – królowa popu
- **Marilyn Monroe** 1926-1962 – aktorka, symbol seksu – jeden z jej najsłynniejszych filmów to “Pół żartem, pół serio”
- **Edgar Allan Poe** 1809-1849 – twórca nowoczesnej powieści kryminalnej
- **Elvis Presley** 1935-1977 – król rock and rolla

Sławni ludzie

- **Dynastia Rockefellerów** – magnaci naftowi - patriarchą rodu był urodzony w Rochford w stanie Nowy Jork John Davisom Rockefeller 1839-1937, który zarobił fortunę w przemyśle naftowym i stalowym.
- **Franklin Delano Roosevelt** 1882-1945 – 32. prezydent USA – urząd ten sprawował nieprzerwanie przez cztery kadencje aż do śmierci, opracował program „New Deal”, który przyczynił się do przezwyciężenia Wielkiego Kryzysu i przygotował Stany Zjednoczone do wybuchu II wojny światowej.
- **George Herman „Babe” Ruth** 1895-1948 – legenda baseballa
- **Frank Sinatra** 1915-1998 “The Voice” - amerykański piosenkarz i aktor filmowy włoskiego pochodzenia
- **Siedzący Byk** 1831-1890 – legendarny wódz Indian, wódz i szaman plemienia Siuksów. Nie dał się zamknąć ze swoim ludem w rezerwatach, czym doprowadził do największej porażki armii USA w wojnach z Indianami w bitwie nad Littre Big Horn

Sławni ludzie

- **Mark Twain** 1835-1910 – pisarz i dziennikarz, sławę przyniosły mu takie książki jak „Przygody Tomka Sawyera” i „Przygody Huckleberry Finna”
- **Andy Warhol** 1928-1987 – mistrz pop-artu
- **George Washington** 1732-1799 – pierwszy prezydent USA, czołowa postać amerykańskiej historii
- **John Wayne** 1907-1979 – bohater westernów, Wayne zwany „The Duke” urósł do rangi ikony westernów
- **Eldric „Tiger” Woods** ur. 1975 – jeden z najlepszych golfistów wszech czasów, w ciągu swojej kariery zdobył nagrody w wartości kilkudziesięciu milionów dolarów
- **Michael Jackson** 1958-2009 - amerykański muzyk, artysta estradowy, tancerz, kompozytor, autor tekstów i filantrop, którego kariera i życie osobiste stały się ważną częścią kultury masowej ostatnich czterech dekad. Znany jako jeden z najlepszych wykonawców muzyki pop i jeden z najpopularniejszych muzyków w historii, nazywany „Królem Popu”.

Koniec

Życzymy miłej nauki